

vi g: Ja!); det er ham ikke nok, at faae et andet Ministerium til at sætte Kundgjørelsen igjennem, ham er det om at gjøre, at selve Kundgjørelsen falder (Grundtvig: Ja!), men saa skulde han ikke ønske dette Adresseforslag fremmet, thi det opretholder jo Kundgjørelsen (Grundtvig: Saa!). — Mellem de Ting, den ærede Minister nævnte, var der imidlertid to, som jeg antager vare ikke heldigt valgte Udtryk, og som, jeg kan ikke nægte det, gjorde mig ondt. Den ene, som dog er den mindre vigtige, var, at han, saavidt jeg forstod ham, antog, at det, man har vænnet sig til med et meget uegentligt Navn at kalde Udsøndningspolitikken, — dette var det Indholdsrigeste af, hvad min ærede Ven her bagved (Otterstrøm) sagde — havde tildeels givet Anledning til Krigen. Nei, Krigen var begyndt, førend der var Spørgsmaal om nogen som helst politisk Retning (Hør!); det er en Kjendsgerning, som maa fastholdes, da den, saa at sige, er vort vigtigste politiske Holdpunkt. — Den anden Ting, som jeg før tydede hen til, troer jeg heller ikke, at den ærede Minister meente just saaledes, som Ordene faldt. Han fremhævede kort, men, for mig idetmindste, klart, at vor foreløbige Forfatning blev et Slags Treenighed, eller blev en af fire Dele sammensat Eenhed, hvormed vi indtil videre maatte hjælpe os, saagodtsom vi kunne; men han sagde derhos om disse Dele, at de ville blive lige repræsenterede (Ja!). Han har ikke meent det saaledes. Det er ellers et Punkt, vi maae holde fast paa, og jeg skal deri søge en Begrændsning for vor egen Ret til at gjøre Fordringer i politisk Henseende. „Lige repræsenterede“ kunde her komme til at hedde: ikke repræsenterede i Forhold til Befolkningen. En af de Hovedindvendinger, vi i sin Tid gjorde mod den saakaldte Hælsstats-Plan, var, at Repræsentationen ikke fandt Sted efter Folketallet, men efter en Tødeling, og det var denne Plans Hovedusandhed. Idet jeg berører dette Punkt, vil jeg bringe Grundringen tilbage bag 1848, thi jeg paastaar, at, dersom vi ved den Bevægelse, som vi have gjort, i politisk Retning naae det, som vi haabede ogsaa for 1848, saa have vi naaet Meget og maae foreløbig give os tilfreds. Førend 1848 protesterede vi imod

en Slesvigholsteensk Forbindelse, fordi det var en Afspøning, der havde til Hensigt at stille Staten ved en væsentlig Deel, idet det foreløbig hed: „overgivet under det tydfte Forbunds Bærg“; vi fik senere at vide, hvad den rette Betydning var. Det Andet, vi havde at indvende mod denne Plan, var, at Repræsentationen skulde være af den Art, at ikke alene dette Slesvig-Holsteen fik en Betydning, men at det fik en overvægtig Betydning i Forhold til den Part, som det virkelig udgjorde af Staten. Vi maae vel erindre, at denne Overvægt blev større, end det i det første Øieblik syntes, idet man gav den en større Berettigelse end den tilkom. Hvorledes vi end stille Holsteen i vort Statsammenhæng, findes der i Holsteen Indskrænkninger, som ikke findes i de øvrige Landsdele. Bortrydte vi denne Anskuelse, saa lægge vi disse Indskrænkninger over paa hele Staten (Hør!); skulle vi altsaa anerkjende, at de findes, saa maae vi anerkjende, hvor de findes; men et lige Stemmeantal, kommende fra, hvor de findes, og stillet paa lige Fod med et, som kommer herfra, vil have en Overvægt derved, at det for det Første har den Betydning, dets personlige Stemme giver, og dernæst den Betydning, der gives det, ved at staae under en fremmed Forpligtelse, og en fremmed Forpligtelse, der — vi glemme det ikke, det bliver saa jævnlig glemt her i Salen — er en overvægtig Forpligtelse ligeoverfor os. Det ligger i Erkjendelsen af den Overmagt, som findes i den fremmede Forpligtelse, at de Sammenligninger og Slutninger, man saa hyppigt vil gjøre, for at hidlede vor Politik fra større Stater, der staae i samme Forhold, ere falske. Jeg skal imidlertid nu forlade dette Punkt, idet jeg holder mig overbeviist om, at min Udtalelse i denne Retning tilfulde er deelt af Premierministeren, og det har altsaa kun været en Uopmærksomhed i Valget af Ord. Jeg vilde i Almindelighed ikke have lagt saamegen Vægt derpaa, naar en saadan Uopmærksomhed ikke var sjelden, og naar man ikke, saa forekommer det mig, er meget tilbøielig til, mod Ministeren at misbruge hans forskjellige Udtalelser til forskjellige Tider (Hør!). Man misbruger hans Udtalelse, naar man kommer her og siger: han